

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban is kapható, az osztrák tartományok számára Szelinski György császári királyi egyetemi könyvtárosnál, Bécsben, I. Stephansplatz Nr. 6.

BERNSTEIN A TERMÉSZET KÖNYVE.

Közérdeklő olvasmányok a természettudományok köréből.
Husz füzet és egy pótfüzet. Ára füzetenként 50 kr.

A tudomány minden ágazatai között a természettudományok azok, melyeknek terjesztése és ismeretése sok hiányban szenvedő tanrendszerünk a legkevesebb gondot fordít. Felsőbb és alsóbb tanintézetekben egyaránt még ma is sokkal magasabb súlyt fektetnek a holt nyelvek tanítására mint a mindent fémartó minden élet alapföltételét képező természettudományok megismertetésére. Es ha meggondoljuk, hogy az érettebb koru nemzedéknek még többet és kizárólagosabban kellett foglalkoznia a holt bölcsesség-gel, úgy hisszük, a t. olvasóközönség egyetért velünk abban, hogy házagot pótolunk szaktudományi művekben egy sem föltötte gazdag irodalmunkban, midőn az e tekintetben csaknem páratlanul nagy német irodalomnak e kitünő termékét anyanyelvünkre áttettük. Tetjük pedig ezt annál is inkább, mivel komolyan meg vagyunk győződve, hogy a magyar faj sajátos s nem is föltötte előnyös helyzetében, csak úgy állhat meg sikerrel a népek nagy versenyében, ha a reáitudoományokban, melyekre van alapítva korunk egész iránya, szintén lépést tart a többi művelt nemzetekkel.

Minden egyes füzet külön is kapható.
Öt kötetbe füzve 10 frt. Öt angol vászonkötetbe kötve 13 frt.

MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK

Az aratási évad alkalmával ajánljuk a t. cz. termelők és kereskedők figyelmébe: több mint 400,000 métermáza befogadási képességgel bíró

kőzraktári telepünket Budapestben.

Hat raktári épület és egy nagy gabna Elevator áll készen termények és áruk beraktározására, kezelésére, raktározási-ára vagy tovább küldésére a legjutányosabb díjak mellett.

Ajánljuk olcsó kamatláb mellett előleget a beraktározott, sőt már a czimünkre feladott terményekre.

Elvállaljuk a ránk bízott termények bizományban való eladását akár a vidéki állomásokról, akár pedig raktárainkból. — Ajánljuk továbbá teljesen felszerelt raktárainkat Szegeden, Barcsen és Temesvárt.

Vasuti és gőzhajózási vállalatok részéről fönt el-sorolt vállalatunk kiváló kedvezményekkel bírnak.

Magyar leszámító és pénzváltó bank Budapestben.

A BUDAPESTI

KERESKEDELMI AKADEMIA

folyó évi szeptember hó 1-sején huszonnyolcadik évfolyamát nyitja meg. Midőn ezt a szülők és gyámok figyelmébe ajánljuk, megjegyezzük, hogy az intézet célja: a kereskedői pályára lépő fiatal embereket az általános műveltség alapján a kereskedői hivatásra, még pedig ennek legfőbb ágaira is, minden tekintetben alaposan előkészíteni, őket nemcsak értelmi és szaktudományi, hanem erkölcsi és nemzeti irányban is nevelni, és még mielőtt a kereskedésbe lépnének, az iskolától telhetőleg gyakorlati tekintetben is kiképezni. — A három évi tanfolyamból álló intézet igazgatását, szervezetét, tantervét, a felvételi feltételeket tárgyzó értesítőt az igazgatóság kívánatra bérmentesen megküldi.

Ugyancsak az igazgatóság készséggel ad felvilágosítást az intézetben fenn-álló és a fővárosi kereskedő testületnek, valamint az intézet vezér-bizottsága által alkotott alapítványi tandíjmentes helyeket és a tandíj-mentesség elnyerését illetőleg.

Azon ifjak, kik az intézetben érettségi vizsgálatot tesznek, fel vannak jogosítva, hogy hadkötelezettséget mint egy évi önkényesek teljesítsék.

Az intézettel egy évi kereskedelmi szaktanfolyam áll kapcsolatban, olyan ifjak számára, kik gymnásiumi vagy realskolai érettségi bizonyítványt nyertek, és tisztán a kereskedelmi szaktudományokat egy év alatt elsajátítani óhajtják.

E tanfolyamról, valamint a vasuti tanfolyamról részletesebb felvilágosi-tás egyszerű megkeresésre adatik.

Budapestben, (váci körut 23. sz.) 1884 július 20.

A kereskedelmi Akadémia igazgatósága.

Termények tűzkár elleni biztosítása.

MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Befizetett alaptőke frt 4,000,000.— aranyban.
Tartalék alapok „ 3,065,712.74 „

A gazdaközönség figyelmébe ajánljatik a rendkívül előnyös **mezőgazdasági általánybiztosítás.**

Bővebb felvilágosítások nyerhetők az igazgatóságnál 1685 Budapest, IV., városház-tér 1. szám alatt, és a társaság minden ügynökségénél.

Kisorsolással egybekötött életbiztosítás.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban is kapható:

FRANKLIN-KÖNYVTÁR.

PULSZKY FERENCZ
ÉLETEM ÉS KOROM.
SZERZŐ FÉNYNYOMATU ARCZKÉPÉVEL.
Két kötet. Második kiadás. Ára füzve 5 frt.

DURUY VICTOR
VILÁGTÖRTÉNELEM.
Átdolgozta és Magyarország történetével bővítette
D' BALLAGI ALADÁR.
Ára füzve 3 forint.

A FÖLD FELFEDEZÉSE.
Irtá
JULES VERNE.
Magyarra fordította és tárgymutatóval ellátta
Dr. BROZIK KÁROLY.
I. KÖTET: A híresebb utazók története a legrégibb időkől a XVIII. századig.
II. KÖTET: A XVIII. század híres hajójai.
Egy-egy kötet ára füzve 2 frt.

A MI AZ EMBERT KÖRNYÉKEZI
OLVASMÁNYOK A TERMÉSZETVILÁGÓBÓL
A MŰVELT KÖZÖNSÉG S AZ IFJUSÁG SZÁMÁRA
Dr. BERLIN munkája nyomán
a hazai viszonyokhoz alkalmazva irták többben.
Szerkesztette
HOITSY PÁL
147 ábrával. Ára füzve 3 frt.

Uj! — 12 szinben — Hatásos!
Magyar házi áldás
15 kr. bérmentve; ugyanaz utiszára virágkerettel színes papíron 30 kr. díjtalan szállítással. **Olajnyomatú képek: Festmények! Keretek!** Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Ismét-eladók magas jutalékban részesülnek. Ügynökök és vándor eladók keresetünk. 1093 **Bayer Pál, Drezda 196.**

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban is kapható — az osztrák tartományok számára Szelinski György cs. k. egyet. könyvtárosnál Bécsen I. Stefansplatz 6.

TERÉZ
KISEBB KÖLTEMÉNYEK
IRTA
ÁBRÁNYI EMIL.
Ára füzve 80 kr.

ZORD IDŐ.
TÖRTÉNETI REGÉNY.
IRTA
KEMÉNY ZSIGMOND
Három kötet.
Második kiadás.
Ára füzve 3 frt.

31-IK SZÁM. 1884. BUDAPEST, AUGUSZTUS 3. XXXI. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG: 1 egész évre 12 frt. POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: 1 félévre 6 *
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: 1 egész évre 2 frt. 1 félévre 4 *
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: 1 egész évre 6 frt. Kétfoldi előfizetésekre a postaiag meghatározott vitelűj is csatolandó.

Dr. KOCH RÓBERT.

Csaknem naponként emlegetett név most a Koch Róberté, azé a német orvosé, ki a kholera betegséget eredeti fészékében, Indiában tanulmányozta, s ki kormánya megbízásából a déli Franciaországban kitört járvány színhelyén is megjelent, s nyilatkozataival általános feltűnést és sok ellenmondást idézett föl. Nehány évtized óta az orvosi tudományban nagyon elterjedt az a tan, és majdnem általánosan el is fogadták, hogy a fertőző járványos megbetegedések előidézői apró élősdű növényi szervezetek, alsó rendű gombák, az úgynevezett baktériumok. Ez irány egyik legkiválóbb képviselője dr. Koch.

Koch korán észrevette a még akkor fejlődő tan kiváló fontosságát, és a mennyire körülményei engedték, teljes odaadással látott tanulmányozásához. Kitaró szorgalma, ügyessége és szerencséje szép eredményekre vezették, úgy hogy az 1876-ban még egyszerű körorvos ma hirneves tudós és a berlini egészségügyi hivatal egyik főnöke.

Az elért sikert legnagyobb részben annak a szerencsés körülménynek köszönheti, mely őt a híres botanikus, Cohn boroszlói tanár laboratóriumába vezette. Hamar belátta, hogy ezen a téren maradandó eredményt csak akkor érhet el, ha előbb az alsórendű növényekre vonatkozó botanikai ismereteket alaposan elsajátítja, mire pedig sehol jobb alkalom nem kínálkozott, mint éppen Cohn tanár körében, ki ezen a téren elsőrendű tekintély és uttörő buvár volt, sőt az ma is. Itt ismerte meg ő ez alsó rendű növényi élősdiekre vonatkozó vizsgálati módszereket, tenyésztési s egyéb eljárásokat, szóval itt szerezte meg a szilárd alapot, melyre későbbi önálló vizsgálatainál biztosan építhetett.

Kochot körülményei az orvosi gyakorlat terére utalták, és Posen tartományban, Wollstein városkában mint egyszerű körorvos működött. Tudományszeretete és kitartása ez állásában sem hagyták el, s daczára fárasztó orvosi működésének nem szűnt meg a kitűzött irányban haladni, ugyanígyra, hogy első nevezetes munkáját a lépfenéről, mely nevét ismertté tette, ez állásában írta meg.

A lépfenéről ugyan már Davaine francia tudós vizsgálatai óta tudva volt, hogy egy saját-szerű pálczika-alaku élősdű gomba okozza,

mely a fertőzött állat vérében kimondhatatlan mennyiségben jelentkezik, de csak Koch vizsgálatai derítették fel, hogy a pálczikákban apró fénylő pontok lépnek fel, az u. n. spórák, melyek, ha a pálczikák már elvesztették is életképességüket, még hosszú ideig teljes épségben megmaradnak, a szervezetbe jutva ott pálczikákká növekednek és előidézik annak megfertőzését. A sebések és más erőszakos sértések után bekövetkezni szokott geny- és evvürüsre nézve ugyancsak kimutatta, hogy azokat a különböző állapotknál igen apró, pálczika-alaku baktériumok különös fajai okozzák. E két jeles dolgozatának köszönheti főképp, hogy midőn a német kormány a birodalmi egészségügyi hivatalt felállította, oda őt is meghívta.

Uj állását elfoglalván, minden idejét tanulmányai folytatására fordíthatta, a mennyiben most már nem kényyszerült orvosi gyakorlatot űzni. Működésével, melynek elősegítésére a német kormány az intézet berendezésében tanusított bőkezűsége hathatósan közre hatott, csakhamar kiváló eredményeket ért el.

Koch ugyanis fölfedezte a gümőkórnak (tuberculosis) okozóját, a bacillus tuberculosisnak nevezett hasadó gomba képében. E parányi élősdű gomba állatokba oltva, azoknál gümőkört idéz elő s elpusztítja azokat. Koch 273 tengeri malacot, 105 házi nyulat, 3 kutyát, 13 macskát, 2 görényt, 10 tyukot, 12 galambot, 25 fehér egeret, 44 mezei egeret, végül 19 patkányt oltott be, és mindegyiken észlelte a tuberculo-

Dr. KOCH ROBERT.

NEHÁNY NAP KORFUBAN S NEHÁNY ÓRA ALBÁNIÁBAN.

RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS FŐHERCEG KELETI UTAZÁSÁBÓL.

III.

(Befejező közlemény.)

Apró faluk, magánosan álló mezeilakok, virágzó gyepük, áttörhetetlen sűrű bokrok, lombos kertek, szőlőlugasok, görsös olajfák, különböző fajú tölgyerdők, repkényben tette sziklatömbök, zuhogó források, tüskeóvta kaktuszok, magas kupreszek, babércserjék, zöldelő mirtusok s tarka virágos füvek mellett haladt továbbunk.

Diszletszerű tájak ezek, melyek élénken emlékeztetnek a múlt század elejéről való gobelin-szőnyegekre; festői pontok, melyek alkalmasok volnának a Voltaire korabeli írók személyeinek színhelyéül, mikor a görög pásztoréletbe való visszasoványgás volt divatban. Ha pásztorjátékok és bűvös ballettek számára valószínűtlennek látszó díszleteket akarnánk összeállítani, nem tehetnénk jobbat, mint a mit a természet tett, e kedvenc kertjében, az Ion-szigeteken a tájkép részleteinek összeválogatása- és csoportosításával.

Mindannyi közt egy hely örökre feledhetetlen marad előttem; egy kis sötét tavacska, tiszta vizével, szomorú fűzektől körülveve, szegélyezve sűrű bokrokkal, szeszélyesen összefonódó örökzöld tölgyekkel, melyeknek törzsei egész fölig repkényvel vannak befonva, s vadszöllő-, komló- és mindenféle más indákkal összekötve egymással. E meleg égál összes dús tenyészete van itt tarka rendetlenségben összesítve, s a fák koronái közt langy esti szél susog; a magas nád halk dalokat mormol, a széles levelű, nagy fehér virágú vízi növényeken csillogó bogarak zummognak; a nap már lemenőben volt, pirosuló színekben uszik a nyugoti ég, míg az éj első árnyai kékesen terjeszkednek a föld fölé, s a fölkelő hold sárgás fénye rezeg a tó tükörén. Egy mészázó biboros gém emelkedik föl lassan, lombhán, közeledtünkre, s egyhanguan czirpelnek a tücskök.

Majdnem keresett gondú festőiséggel csoportosítottunk tünik föl az egész tájkép s az ember szinte azt hinné, hogy valamely művész műtermében készült. Ilyen háttér kellene egy «Diána vadászatának»; mily pompásan szöknek a megüzött szarvas a tóba, követve a kutyák s a könnyedén öltözött vadászok csoportjától s ó-hellén isten-alakoktól, melyek tetőtől talpig nemesek, szépek és erőteljesek, földfeletti vadász-kedvtől lelkesítve, nem pedig amolyan elég csinos, de jól táplált, gömbölyded északi fehérszemélyektől. Mily könnyen esik a művész ó-hitregi tárgyak fölfogása s ábrázolásában a jelenkor izlésébe s nem marad egyéb, mint a ruházat fogyatékosága, de hiányzik az istenség! A természetből annyi festői bájjal fölruházott ama tájkon, a mindig egyenlő éghajlat alatt szép embereknek

kellett születni s csak ezeknek a képzelete teremthetett oly vidám, barátságos isteneket s maradhatott azokkal folytonos érintkezésben; még mi is, megfagyott képzeletünkkel, képesek vagyunk ez árnyas berkekben vidám, kecskelábú faunákat sejtetni, az örökzöld tölgyesben Apollót hallani muzsái körében, a forrásoknál bájos vízi tündérekre lesni, s végre ájtatosan elhinni, hogy a milói Venus áldott teste nem kőből faragott álom; e legdicsőbb, istenekhez méltó műremek, a tagok e rhythmusa, e hussá és vérré vált költemény, az összhang s arányosság e soha utól nem ért eszménye, — egykor e tarka virányokon, csöndes berkekben élt és járdalt. Egykor boldogabb idők voltak, a mosolygó vidéken szép és vidám emberek hittek a szebb és vidámabb istenekben s azokat utánozták köben, márványban; észak és fagy még nem voltak feltalálva s a sötétségre még gondolni sem kellett. Boldog görög szigetek, melyek egykori fényök visszatükrözését, tájaikban és lakóikban, egész maig meg bírták őrizni!

Tág mondakör övezi Korfut is, a hajdani Szkhériát, mely a Pozejdon fiának, a féakok ősapjának adatott vala örököül. Később itt fogadta Alkinouz király Jázont és Médeát Kolchiszból hazatértökben s a trójai háboru után itt talált Odüsszeusz, a vihar által e szigetre dobva, vendégszerető fogadtatást Alkinouz király s leánya, Naüzikáa jóvoltából. E körben széles mezeje nyílik a régi mondának; a mi azután következik, az már a történelmi tanulmányok körébe

tartozik s az már rendezve, rovatolva, beosztva van s feltalálható az ó-görög történelem minden tankönyvében.

Mikor a tavat s vele a hellén istenvilág álmait el kelle hagynom, már teljesen alászállt a sötétség, s még soká evezünk a sárgás holdvilágban, élvezve az éji lég lágy páráit, fűszerezve az illatos tenyészetet kigözlölgésétől. Késő éji órában érkezünk vissza a városba.

Másnap reggel elhagytuk Korfut s áthajoztunk a szemben levő albán partokra, hogy a Butrinto vagy Buthronton nevű folyó torkolatánál kössünk ki.

Szándékom volt a sajátosság partképletet, a laguna-képződményt, s a száraz belsejébe jobban behatolva — ott egy nagyobb hegyi tót megismerni. Gyorsan szerveztünk egy kis kirándulást, néhány csónakba ültünk s matrözokot vettünk magunkhoz.

Eleinte nagyterjedelmű főveny-zátonyok mellett haladtunk, s köztök áthajozva, elértük továbbhaladásunk irányzó vonalát, a folyót, melynek folyását már előbb, még a tengerben kivehettük, a víz egészen elütő színéről. A partokat különféle vízi növények s barna zombékdombok képezik. Elhagyva csónakainkat, megpróbáltam behatolni e sajátosság talajon az iszapos lagunába. Bűzös, sárgás víz vette körül a rothadó növényzet görsös törzseit, melyeken bátran lehetett tova lépdelni, mert jól fentartották az ember súlyát s így sikerült egyik szigetről a másikra ugrálva jó messzire bemennem. Bogarak egész raja zummogott körülöm, a mérges gőzü mocsár fölött tömérdek vastag s hosszú

TÓI TÁJKÉP KORFU SZIGETÉN.

AZ ALBÁN PARTON.

ten. A nap irtózatosan égetett; az ugrás és egyensúlytartás fáradságos testgyakorlata meglehetősen kimerített — s így, néhány szép példány szerencsés megszerzése után, siettem odahagyni e csalárd lépvidéket. Folytatva víz ellenében a csónak-utat, meglepően szép látvány tárult elénk; jobbra és balra a sárgás lagunák, előttünk a kopasz s vakító fehér hegyesség, félkör-alakban körítve a mocsárvidéket, s két végén az ív hegyes csucaival a tengerig érve. Csatornaszerű egyenes vonalban mutatott a folyó egy szűk szorosra, mely lehetővé tette a hegyek közt a száraz belsejébe jutást; arra felé kelle eveznünk. Minden fajta madárcsoportok szállodtak körülünk szakadatlanul, s rövid időközökben sűrűn ropogtak lövéseink a csónakról.

Csakhamar elértük a laguna végét s azzal a hegyek alját és a szűk völgy kezdetét.

A hegyoldal meredek falakkal ereszkedik alá s a szorosban bokrokkal sűrűn benőtt két köves domb emelkedik, melyek egyikét egy ó-torony romja ékíti. A folyó partjain buja déli növényzet diszlik, lehajló fűzek s mindenféle áttörhetetlen bokrok. Utunkat nemsokára erős fakorlát és rácsos kerítés szakította hirtelen félbe s a hol a völgy legszűkebb volt, nagy kövekből épült kisdudor török váracsot pillantottunk meg. Semmi sem mutatott életjelt, még a szokásos öregek is hiányoztak s az ember azt vélhette volna, kihalt tartományba jutott.

Matrözaink egyikét elküldtük, hogy kopogtasson az erősen bezárt tölgy-kapun. Csak ismételt erős ütések után csikordult meg a régi ajtó rozsdás sarkain, s egy zöld egyenruhás álmos török, fején turbánnal, jött elő mörögve. Üdvözléte néhány szó, gondolom török káromkodás, volt a derék bajnoknak; nem sokára követte őt az őrség többi része, állig fölfegyverkezve; még hátultöltő puskáikat is magokkal czipelték, mivel, úgy látszik, a vadászfegyverekkel ellátott társaságot valami ellenséges betörés elcsapatának vélték. Sem kérés, sem fenyegetés nem

használt; s nem csak a korlátta eltávolítását, hogy utunkat folytathassuk, de még a váracson túl gyalog kirándulás engedélyét is megtagadták.

Végre megjelent a parancsnok-tiszt, hosszú szíjon földön hurczolt kardjával, a ki még alárendeltjeit is felülmulta mogorva zárkózottságban; kevés szóval értésünkre adta, hogy ugy a korlát eltávolítása, mint a közeli tón való vadászat tilos és neki egyáltalában nincs engedélye idegeneket a völgy szorosba beocsátani.

Ekkor egyikünknek az a szerencsés gondolat ötlött észébe, hogy néhány csillogó aranyat nyomjon a szigoru férfit markába — s a helyzet rögtön megváltozott. Az akadályok a legnagyobb szolgálatkészséggel elhárítottak, s az ut megnyílt előttünk. De, fájdalom, a török építmények oly bonyolultak, hogy igen sok időt kívánt volna, míg a kis csónaknak szabad utat nyithattunk volna a vizen; s annál fogva elhatároztam gyalog menni a tóhoz s egy törököt vettem vezetül magamhoz.

Először nagy kőlapokon, sűrű bokrok közt fáradságosan másztunk fel az ó-torony romjához. A tömör épület romjai aligha származnak a török időből, inkább a velencei korszakbeli őrtorony maradványainak tartom. A buja növényzetben élénk élet uralkodott; nagy gyíkok zörögtek a bokrok közt, ezerféle madárhang csattogott, gerlicék röpködtek ágról ágra, tarka gyurgyalagok lebegtek óriás lepkék módjára a romok körül s egynehány nagy sas is rebbent föl, többi közt a ritka *Aquila Bouellii*-t is volt alkalmam itt megfigyelni. Nagy bajjal törtem utat magamnak a köves, szakadozott, s a mellett erős, sűrű bozóttal benőtt talajon; majd ruhám is csufol összeszakadozott s még örülöm kelle, hogy elérhettem czéloamat, feljutva a vidékre nyílt kilátást engedő tetőre. Egy meredek oldalakkal aláfüggő hegykúp tetejéről oly természeti kép látványát élveztem, melyet életem végeim sem fogok elfelejteni. Lábaik alatt jó nagy sik lapály terült el, melynek déli oldala ós tölgy-erdőtől van borítva, míg északi oldalán setét-kék hegyi tó pihen, melynek széles tükörét sűrű sárgás nádasok, setétzöld erdősegek, árnyas facsoportok és groteszk sziklaalakulatok környezik; s ez az egész viruló völgykatlan felséges hegyek koszorujától van szegélyezve; vakító fehér kőzetek, gyönyörű alakzatu sziklagerinczek, sivar kő-görgetegek, meredek bércezfalak, mély hegyszakadások váltják egymást, s a hegynyilatokon át ismét a mind magasabban tornyosuló hegyekre nyerünk kilátást, melyek együtt az albán hegyesség tömegét képezik. Sajátosság hatású az ellentét: a tenyészett túlteljes eleven színei — a vakító fehér sziklák éles körrajzai — s a sötétkék tó és a világoskék égbolt között. S az egész képen a déli nap tiszta erős fénye ömlik el, s azt a világos, de hőstől rezgő légtör keretében állítja elénk, mely a legtavolabbi tárgyakat is csodálatosan közel hozza szemünkhez.

Egy lövés megmutatta, mily állatvilág él a

TORONY-ROM AZ ALBÁN HEGYEK KÖZT.

tón, — egyszerre egész felhő rebbentek föl a legkülönbözőbb vízi madaraknak, ezüstfehér gémekek és sötét nagy kormoránok képeztek a fő-csoportokat, de a korfui szakértők által ígert pelikánok hiányoztak. Az előbb említett tölgy-erdőkben, mint mondják, sok vaddisznó, farkas és dámvad él s a magas hegyekben a nagy ragadozó madarakon kívül még medvéket és zergeket is lehet találni, kivált az utóbbiakat nagy mennyiségben. Ez a keleti zerge-faj a közép-európaítól sok tekintetben elütő és sokkal erősebb típus. Korfuban feltűnően szép szarvakat vásároltam a piacon.

Fájdalom, nem soká időzhettünk e felséges vadonban, mert az idő sürgetett s vissza kelle térnünk a váracshoz és csónakainkhoz. Veze-

ALBÁN FÉRFI.

— Hát ez is a herceg pártján van? — mondá gúnyosan.

— Ne bántson, uram, — hebegé a másik, — kimélje papi ruhámat. A társaságból, melylyel ön érkezik, következtetve, ön is tisztességes állásban kell hogy legyen; azért bármi történt is Oxfordban, — legyen feledve és megbocsátva.

— Még ön mer beszélni feledésről, bocsánatról? — kiálta Hilyard ur haraggal. — Talán nekem akar megbocsátni? Csak szóljon, mondja el a mi történet Oxfordban! Majd én is elbeszéllem ki s mi ön?

— Urak, — szolt közbe Tamás bátyám tekintélyesen, — hagyják abban; a mai naphoz nem illik semmi veségség. Patten ur, szolgálja! Egyébiránt zivesen látom este egy pohár puncsra, ha ruhája megengedi.

— Oh, sir, — mondá a kétszínű szenteskedő, elutasítól hajlongva.

Este pedig az urak mind (az egy Hilyard Tónt kivéve) úgy bevették a puncsból, hogy Patten tisztelendő ur, papi ruhástól, ott aludt el, a hol eldült, bátyámat pedig Hilyard vitte a szobájába, oldta le a nyakravalóját s huzta le csatos cipőjét és úgy fektette ágyba, hogy maga nem is tudott róla.

Én korán lefeküdtem, nem hogy aludjam,

egész czirkussá lón átváltoztatva; itt mutatták be a kiállítók lovaikat: S láthatunk itt aztán mindenféle paripákat. Néha egy-egy csinos huszártiszt ült fel valamely lóra s szép természetével és elegáns lovgalásával a korláthoz csalogatta a hölgy-közönséget. Mások egy kedves kis négyes ponny-fogat robogott be; a bakon ült tulajdonosja, az az angol hölgy, ki egész napokat töltött kedvezés ponnyjai mellett az istállóban, a piszkos szalma közt, sőt saját kezével csutakolta őket!

Az apró vinnyogó ponnykat azonban megszire fölülmulta egy pompás ötös fogat, mely királyilag robogott be a prondra, hogy pusztá megjelenésével is már a kiállítás királyává legyen s megmutassa a világnak, milyen lovakat nevelnek minálunk Magyarországon. Ez volt amaz ötös jukker-fogat, mely mind lovaival, mind kiténő összeállításával, mind egyöntetű járásával az egész kiállításon oly nagy föltűnést keltett. E lovak a lipizzai s részben a mezőhegyesi állami ménesből kerültek ki s tulajdonosuk Singer. A lipizzai ménes ritka tűzű s kitartásu, biztos és kemény járásu nevelteit szabályos menés, szép alkat, s e mellett erős, tiszta csont jellemzik, majd a régi lipizzai, majd az arab jelleg túlnyomó kidomborodásával. Mig Mezőhegyes híres és kiténő tenyésztéséből ki

* A német trónörökös második fia, Henrik herceg, anyja után örökölte az angol királyi család hajlamát a festészetre. Potsdam közelében festészeti műtermet állítottatott fel s ebben tölti szabad idejének legnagyobb részét olajfestéssel; ezen kívül gyakran lehet őt a vidéken látni, a mint néhány festői helyről fényképet vesz föl.

* Weston, a híres gyalogló, Amerikába elutazása előtt a londoni egészségügyi kiállításon nagy vegetáriánus diszebeden vett részt. A diszebed fényes volt, s rajta, a mit csak előállítottak hal és huson kívül, mind föltalálható volt. Az italok közül is kizárták a szeszes italokat, de azért több fajta champagnei is volt. Weston pohárköszöntőjében kiemelte, hogy erejét és kitartását nagy részt annak köszöni, hogy szeszes italt nem ivott; a hus élvezetéről azonban hallgatott. Megemlítjük, hogy e kiállításon hat pennyért, a mi Londonban igen kis összeg, folytonosan szolgálnak vegetáriánus ebédeket három tal étellel.

* Az alpesek megmászása ez évben igen nehéz, mivel a hó nagyon laza. De azért az angolok most is nagyban gyakorolják e sportot s angol volt az első hegymászó ez évben is, a ki Monte Rosára tizenhat óra alatt haladt fel. A kholera miatt különben most a turisták száma Svájcban nagyon kevés.

* Veszélyes tengeri ura indult egy vállalkozó amerikai. Tizenhét láb hosszú kis csónakjával, a minőt a newfoundlandi halászok szoktak használni, keresztül akar menni az Atlanti-óceánon. Hat hónapra vitt magával élelmi szert, de azt hiszi, hogy 100

ÖTÖS JUKKER-FOGAT A MEZŐHEGYESI ÉS LIPIZZAI MÉNESEKBŐL A BÉCSI LÓKIÁLLÍTÁSON.

csakhogy a mulatók zajától meneküljek. S mikor végre elaludtam, folyvást a király-himnusz dallamát hallottam álomban.

(Folyt. köv.)

ÖTÖS JUKKER-FOGAT A BÉCSI LÓKIÁLLÍTÁSON.

Szinte közmondássá vált, hogy a magyar lovak a merre csak járnak, mindenütt hírt és dicsőséget szereznek a magyar névnek: e három név: Mezőhegyes, Bábolna és Kisbér képezik azt a nemes triászot, azt a fényt sugárzó diadémot, mely a külföldet elvakítja, s mely előtt még mindig tiszteleljesen fejet hajt.

Pár hónappal ezelőtt lókiállítás nyílt meg a bécsi rotundában, mely ismét alkalmat szolgáltatott arra, hogy a magyar tenyésztésnek utólagos föltűnést keltsen az osztrák felett kiténő. Ugyanott, a hol megelőző héten a villamos ugancsak villamos idegzetű s szikrázó szemű nemes jószágok lőnek kiállítva. S valóban a sport-ember itt gyönyörűséggel legettethette volna a szemét akár hétszámra, mert a nemes lovak mellett gandag kocsit, szárszám-, nyereg-, patkó-, sőt még bicycle- és trycicle-kiállítás is tárult eléje. A rotunda közepe pedig

van zárva az angol telivér, addig a lipizzai ménes a legnemesebb, legkönnyebb angol fél- és telivéreket egyesíti magában; istállója lovaira minden szentvedélyes lovas a legnagyobb kedvteliséssel emlékszik vissza.

Ilyen környezetből került ki az az ötös fogat, mely a könnyű jukkerek, orosz üetők, angol vadászparipák, nagy igás lovak és csinos kis ponnyknak, mintegy 400-ra menő száma közt is a pálmát mondhatni véleménykülönbség nélkül élnyerte. A práter széles kocsitujain nagy divatba fog jönni e hódítás következtében az ötös fogatoknak ez eredeti magyar típusa, melynél kedvesebbet, elegáns könnyedség tekintetében a kocsikázni oly annyira szerető bécsi vagyományosabb pénz- és születési arisztokrácia valóban alig is találhat.

EGYVELEG.

* Szent-Péter templomát Rómában 11 év óta folyton restaurálták s csak most lettek készen vele. A költségök nagyobb részt kegyes spanyolok adakozásából kerültek ki.

* A szabadság fája Strassburg mellett, egy hatalmas jegenyefa, melyet 1792-ben a francia köztársaság létesítése emlékére ültettek, villámcsapás következtében közelebb elpusztult. A lakosok egyes darabkát emlékül szétthorták.

nap alatt megteszi az utat. Egyetlen nitársra egy kutya.

* A tetovirozást nagyon divatba hozták New-Yorkban. Utazó kereskedelmi ügynökök s más utazók szükségesnek tartják, hogy nevüket vagy karjaikra vagy nyakukra bevessék, hogy esetleges szerencsétlenség esetében személyazonosságuk bizonyítva legyen.

* A kholera-bacillusokat állítólag már 30 évvel dr. Koch előtt föltalálta egy olasz orvos, dr. Pacini Fülöp, ki 1854-ben az olasz orvosi lapban irt erről értekezést, melyet 1866-ban a kholera-bizottság jelentésében angolok is lefordítottak s azután többször kiadtak.

* A kholerát terjesztő apró kis állatok nevére a párisi fiakkerekek újabb egymást tréfásan «microbes» névvel csufolják.

* Ismét vannak farkasok Angliában, hol e vadállatok már a mult században kiirtották. Nehány évvel ezelőtt ugyanis egy ember négy kis vadállatot, melyről azt hitte, hogy rókat, szabadon bocsátott a London közelében levő Epping Forestben. Itt az állatok elszaporodtak s most kisült, hogy nem rókat, hanem prairie-farkasok s ez az oka, hogy a kutyák sem üldözheték őket jól, mert nincs szaguk, mint a rókáknak. Egy pár fiatal állatot azonban lelőttek s különösen szénagyűjtők gyakran látják a «fursca szintű nagy rókat». Az új ragadozó az emberektől fél ugyan, de a nagybőv házi állatokban is sok kárt tehet s ezért most erélyesen vadászászik őket.

Az arlesi római coliseum.

ARLES VÁROS DÉL-FRANCIAORSZÁGBAN.

A legutóbbi tudósítások szerint Toulon és Marseille után a kholera különösen Arles városát lepte meg s napról-napra szedi áldozatait ennek lakosai közül. Mint az előbb említett két városból, ugy a kholera ez újabb színhelyéről is mutatunk be olvasóinknak egyes részleteket s ez annál indokoltabb, mivel Arles Franciaország egyik legnevezetesebb városa, bár mai napság már igen ritkán emlegetik.

Hajdanában itt e helyen feküdt a római «Gallia» főszékhelye, Arelatum. A város a hatalmas Rhone folyó mellett volt, ott, hol annak torkolata kezdődik s mivel ez időben a Rhone deltájának egyes ágai még nem iszaposodtak el annyira, mint jelenleg, a kedvező fekvésű város csakhamar nagy hatalomra vergődött s a római császárság vége felé a Földközi-tenger partján e hely lett a legnagyobb kereskedő város, nagyobb, mint az ekkor már hanyatló Róma is. Hatalmát később is megtartotta. Püspöke a francziák primásának nevével vette fel s oly nagy tekintélye volt, hogy a 4-ik századtól kezdve a 13-ikig nem kevesebb mint 13 szinatot tartottak itt. A város maga a középkor nagy részén át külön köztársaság volt, mely az olasz városokkal, különösen Genuával, Pisával nagy kereskedést folytatott. A 13-ik században azonban az Anjou hercegek, ugyanazok, kiknek utódai nem sokára azután magyar királyok lettek, tették kezököt a városra s ezóta csaknem fokozatosan hanyatlott. Mindazonáltal még ma is jelentékeny hely ugyan, különösen a Rhone deltáján (az ugynevezett Camargue-on) nagy sikerrel üzött barontenyésztés következtében, de lakosainak száma csak 25 ezer, tehát alig 12-ed része Marsaillesének s régi nagyságának ma csak árnyéka maradt fenn.

Ha az utazó a Provence szép vidékén fekvő francia városok közt Arlesban megállapodik, a különben szép fekvésű s a Rhone tulsó partjáról nézve tekintélyes külsejű városban kevés örvendestet talál, utcazi sűkek s piszkosak, hegyes kövezete kinzó, újabb tekintélyes épülete nincs. De azért híres szivesen időzik itt mindenki, mert Arles mégis nagyzerű római régiségeiről s e mellett — udvariasságból talán ezt kellett volna előbb említenünk — szép nőiről.

E szép nők, kik közül egy párt képeinken is bemutatunk, maguk is tudják szépségüket, s azt egyenesen annak tulajdonítják, hogy a régi rómaiak utódai. Sokkal szökebb színűek ugyan s nincsenek oly határozott vonásaik, mint a szintén rómaiaktól eredő olasz nőknek, de szemök tüzes és arcuk igen kellemes. E mellett, mint a francia nők általában, izlésesen is tudnak öltözködni s mi tagadás? kissé kaczerák is, a mi nem csoda, ha tekintetbe vesszük, hogy a párisi dandyk seregestől vándorolnak e helyre, Arles híres szép nőit megnézni. Nevezetes, hogy szépségüket késő korig megtartják s összetöporodott termétiük közt sem ritka a szép arcu; a fiatal, gyönyörű természetü hölgyek száma pedig igen sok. Mondják, hogy egész Arlesban nincs benszültött nő, kin a szépségnek legalább nyoma ne volna meg.

Ritkas nagyrabcsüendő tulajdonság ugyan e jó hírnév, de azért Arles nevét mégis inkább

A szent Trophimus bazilika belseje Arlesban.

Római színház Arlesban.

Arlesi nők.

A szent Trophimus temploma és az obelisk Arles piacán.

a romok örökítik meg. Romokkal telve van az egész város és környéke. A házak közt igen gyakran találunk olyanokat, melyek falába egy-egy római szobordarabot vagy szarkofagot illesztettek be. A régi, kétemeletes városi kőfalból megmaradt még egy nagy rész, a Roland-torony, van a piacon egy 15 méter magas obelisk egyetlen kőből készítve, a városon kívül régi hidak, kőutak s vízvezetékek is találhatók, sőt egyik külváros, Trinquetaille, egyenesen római vízvezetékéből nyeri ivóvizét. Az egykor hatalmas római színház ma már csaknem egészen elpusztult, de annyi maradt belőle, hogy berendezéséről a néző fogalmat szerezhet s e helyen sok érdekes régiséget találtak, többek közt az arlesi Venust, mely szobor jelenleg a Loure egyik büszkesége. Sokkal épebben maradt fenn a nagy amfiteatrum, melynek egy részét szintén bemutatjuk. E nevezetes régiség, mely Olaszországban kívül a legnagyobb s egyuttal legépebben megmaradt római emlék Európában, egymagában megérdemli Arles megtékitését. Sok viszontagságon ment keresztül a középkorban. Volt vár, később egy városrész (bensejében közel 200 ház fért el), s csak e század elején tisztogatták ki és restaurálták. Különösen érdekes, hogy alsó része teljesen épségben maradt meg s a vadállatok, valamint a gladiátorok helyiségeit igen jól lehet rajta tanulmányozni. Kőfalai oly óriásiak, hogy 25—30 ezer ember is elférhetett benne. — Igen érdekes még a római időkben a nagy temető, Aliscamps (campi Elysi latin név elrontása). E temetőt a középkorban keresztények is használták s mivel az a babonás hit terjedt el róla, hogy a régi római srokat Krisztus maga áldotta meg s a temető fölött némely éjjelen maguk az angyalok énekelnek, oly nagy híre támadt, hogy különösen a Rhone folyón messzeföldről hozták a halottakat, hogy e szent helyen találjanak örök nyugóhelyet. Ma a nagy kiterjedésű s régi szarkofágjairól is nevezetes temető a város lakóinak igen kedvelt s szép zöld lombjai miatt is kellemes sétahelye.

Nem a római korból való emlék, de azért Arles virágzású korát mutatja a sz. Trophimus tiszteletére szentelt bazilika, melyet egyik képünkön lehet látni. A templom a 7-ik században épült, de azóta sokszor átalakították. Ma különösen érdekesek rajta az aranyozott szép portikus s a félig román, félig goth stylen épült igen kellemes zárdá-udvar. Ez a bazilika még ma is püspöki székhely.

Arles tehát nem jelene, hanem multja miatt nevezetes és nagyon valószínű, hogy a hatalmas marseillesi kikötő mellett e közel fekvő város kereskedelmi tekintetben aligha jut többé virágzásra. Azonban elég jelentékeny s érdekes hely most is arra, hogy a kholera pusztítása nélkül is felkeltesse figyelmünket.

A KHOLERÁS VILÁGBAN.

Boszankodásra elég okot szolgáltatnak most a kholera miatt itt-ott felállított vesztézzárak mindenkinek, a ki halaszthatlan teendője miatt e vidékeken kénytelen utazni. Kénytelen, mondjuk, mert legalább is angolnak kell annak lennie, ki most kéjtuzásra gondol, a mit bizonyít

FILICZKY MIKSA
Budapest, VI., sugár-út 59. sz.

Mellfűző- és fehérmű-gyár, vászonárú-raktár. — Uri ruhakészítés.

Alföldi szőlőgyümölcsök mellfűzőket, ur- és női- és gyermek-fehérműket, vászonárúkat, asztalneműket, szövött árúkat és nyakkendőket a legújabb választékban és legújabb árakon. Legújabb divatu ur- és női-öltönyöket, valódi gyapjú-szővevényből, karmolatok öltözék. — Kimerítő árjegyzékkel, minták és mérték utalgatással ingyen és bérmentve szolgálunk. Vidéki megrendelések lehető leggyorsabban elkészülnek. Fűggyönyök, fehérművek és mellfűzők tisztító intézete. 1922

KIÁLLITÁSI ÉRTESEITŐ

cím alatt július 15. óta egy fényes kiállítás, képekkel gazdagon illusztrált és szakavatottan szerkesztett hetilap jelenik meg, mely a leg-hitelesebb adatokat közli a budapesti országos kiállítás előmunkálatairól. Szerkeszti és kiadja **Gonda Béla**. Előfizetési ára az év végeig 4 ft, 1704 a **Gazdasági Mérnökkel** együtt 9 ft helyett csak 6 ft.

Előfizetni lehet Budapesten, **koronaherezeg-utca 3. sz.**

Bicycles és tricycles

HILLMAN, HERBERT és COOPER-TÖL.

„Premier” Works Coventry.
Gyári jegy „D. H. F.”
Eredeti árak mellett folytonos készletben vannak.
Brüner-Elmerhausen és Társai
Bécs, II., Lichtenauer-gasse 1.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

SALICYLSAV-KÉSZÍTMÉNYEK

KIELHAUSER H. GRÁ CZ.

A Salicylsav már világhírt vitt ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindenféle belső bajok ellen, hanem ezélirányos összetételben még fölülmulhatlan övszer a bőrre, hajra és fogakra nézve. Antiszeptikus hatása különösen rendkívüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együtt eltűnik az azzal járó kellemetlen szag is.

DLASK JÓZSEF
redőny- és görfüggöny-gyártó.

ajánlja gazdag raktárát redőnyökből és görfüggönyökből (rouleaux) fából és kelméből, minden nagyságban, ugyanint ruganyos ágybetéteket, elmozdítható görfüggönyöket kávéházak és vendéglők számára.

Szállítja bel- és külföldre utánvét mellett.
Gyár: Dornbach, Hauptstrasse No. 27.
Raktár: Hernals, Ottakringerstr. No. 32.
Piók: Bécs, I., Kärnthnerstrasse No. 14.

Képvisele Magyarországra számára kerestetik.

Franklin-Társulat magyar irodalmi nézet kiadásában megjelentek és minden könyvkereskedőnél kapható:

Népköltészet, népdalok, népmesék, adomák.

- Adomák és jellemvonások a magyar színművészetből. Összegejté egy régi pályatárs. Második kiadás 50 kr.
- Adomák és jellemző vonások a forradalom- és honvédelmi életből 80 kr.
- Adoma-tár. Magyar népdomák, élecek és furcsa életek gyűjteménye 80 kr.
- A Bach-korszak adomáiban. Összegejté egy Bach-husár 80 kr.
- Baka-humor az utcán, kaszárnyában és háboruban. Összegejté a rokkant husár 1 ft
- Bernáth Gáspár adomái, élecei és gazsiadái 1 ft 20 kr.
- Erdélyi János. Válogatott magyar népdalok. Képes kiadás 1 ft
- Fáy András eredeti meséi és aphorizma. Negyedik kiadás. Két kötet kötet 1 ft 60 kr.
- Frankenburg Adolf. Az öreg Bolond Miska kalandjai szárazon és vizen, mennyben és pokolban. Sok fametsze-vényvel 2 ft
- Györfy Iván, 50 magyar népdal és dallam 40 kr.
- Garaboncsás diák. Iskolás adomák, diákos életek. Valódi velés és villanyos viccek változatos és választékos vegyülete, s szemeszedett szépségű szellemi szíverítései szánt szerzeménye. Közel ezeregy élece 1 ft 50 kr.
- Trefás versek. Humor gyöngyök gyönyörködtető gyűjteménye. Két kötet 80 kr.
- Hajnik Károly. Visszaemlékezések. Jelenetek és adomák a magyar életből 1 ft
- Hegedűs Lajos. Eredeti trefák, adomák s mondák a cigányéletből. Harmadik kiadás 80 kr.
- Husár-humor az utcán, kaszárnyában és háboruban. Összegejté a rokkant husár 1 ft
- Kóser élecek, adomák és fám gondolatok. Összegejték Kósi Kohn ügyvédőjtár és káplárjelölt 1 ft
- Majláth János. Magyar regék, mondák és népmesék. Kiadta Kazinczy Gábor 2 ft 50 kr.
- Mérenyi László. Eredeti népmesék. Két kötet 2 ft
- Sajó- és tiszavölgyi népmesék. Két kötet 2 ft
- Dunamelléki eredeti népmesék. Két kötet 2 ft
- Szini Károly. A magyar nép dalai és dallamai. Hangjegyekkel. Négy füzet. Egy-egy füzet 30 kr., a négy füzet együtt 1 ft 20 kr., diszkótésben 1 ft 80 kr.
- Vajda János. Magyar bors. A legjobb magyar és idegen adomák válogatott gyűjteménye 40 kr.

FON TOS

1194

!!TÁVOL-, RÖVID- ÉS GYÖNGE-LÁTÁSUKRA!!
A legjobb szemüveget nyújtja jótállás mellett

SOLOMONSON N. H. látzerész, váczi utca 19.
Leggazdagabb választék párisi színházi látésk- és tabori távcsövekből, 5-20 frt-ig.

Nagy választék amerikai emberi műszerekből.

CALDERONI ÉS TÁRSA
látzerészek Budapesten
váczi-utca 30. és kis hid-utca 8.

ajánlanak nagy választékban és jutányos árakon szemüvegek-, orrsíptők- és lorgnetteket, távcsöveket és kettős tábori látésvetkeket, göröcsöket, higan- és aneroiid- léglégymerőket, hőmérőket, folyadékmérőket stb.

Árjegyzékek bérmentve küldetnek. 1497

Angolujdonság ruhák és öltözetekre!
Egyenértékű verseny a lyoni bársonnyal, az árak egy negyedrészen.

Kékesfekete, elpusztíthatatlan, valamint minden más divatos színben.

NONPAREIL
A gyári jegy másolata, mely minden egyes ruhának mellékelt van. 1898

VELVETEEN
Könnyű! Odapad! Selyemszerű! Tartós! Brilláns! Erős szövésű! Esőcseppektől nem lesz foltos!

Bárminemű alkalmazásban pótolja a lyoni bársonyt!
Kapható minden nagyobb divatárú-üzletben.

HAZAI IPAR

RIGLER JÓZSEF EDE
budapesti gyártelepének legújabb készítményei

ADRIA
Humorisztikus levélpapír, a „Bolond Istók” és „Boraszem Jankó” című humorisztikus éleztapok alakjaival.

Ezeket kívül ajánlom szintén saját készítményű sárgás angol modoru „Stuart” vagy francia modoru színes levélpapírjaimat jelvényekkel u. m. Paszta élet, Hangjegyek és Virágposta címűeket vagy pedig jelvények nélkül, melyek szintén nagy választékban kaphatók belvárosi raktárban

kecskeméti utca 13-dik szám alatt.
Árjegyzékek kívánatra bérmentve. 1430

Gyártelep: VI. róza-utca. 55. sugárútról jobbra.

A FRANKLIN TÁRSULAT

kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvrusnál kapható, — az osztr. tartom. számára Szelinszki György cs. kir. egyet. könyvtárusnál Bécsben, I. Stephansplatz Nr. 6.

- Duncker Miksa. Az ókor története. A harmadik kiadás után a magyar tud. akadémia megbízásából ford. Jónás János Négy kötet füze 16 ft
- Duruy Victor. Világtörténelem. Átdolgozta és Magyarország történetével bővített Dr. Ballagi Aladár füze 3 ft
- Guizot Ferencz. Az angol forradalom története. I. Károly haláláig ford. Fésüs Gy. Czimképes kiadás 2 ft. Diszkótésben füze 3 ft
- Lázár Gyula Dr. Az oszmán uralom története Európában. I. kötet: A török nemzet őstörténetétől egész I. Szelim haláláig (1520) II. kötet: I. Szulejmántól (1520) egész a jelenkorig — A két kötet füze 4 ft
- Mangold Lajos. Világtörténelem. Dr. Müller Dániel kézikönyve nyomán. Első kötet. Okor. Füze 3 ft
- Mommsen Tivadar. A rómaiak története. Az ötödik kiadás után a magyar tud. akadémia megbízásából ford. Toldy István. Italia térképével. 8 kötet füze 16 ft
- Napoleon császár élete a leghitelesebb kútfők után. Harmadik kiadás füze 2 ft, diszkótésben 3 ft
- Schiller Frigyes. A harminceves háború története. Ford. Torkos István. Czimképes kiadás füze 2 ft, diszkótésben 3 ft
- Tankó János. A forradalmak kora és az újabb állami alakulások. Füze 2 ft
- Weber György. A világtörténet tankönyve. Öt kötetben. 1. Ókor 2 ft 40 kr. 2. Középkor 2 ft 40 kr. 3. Az újkor tört. a francia forradalomig 2 ft 4. Az újkor tört. a francia forradalomtól korunkig 2 ft 5. Az egész műre vonatkozó tárgymutató 1 ft 20 kr.

32-İK SZÁM. 1884. BUDAPEST, AUGUSZTUS 10. XXXI. ÉVFOLYAM.

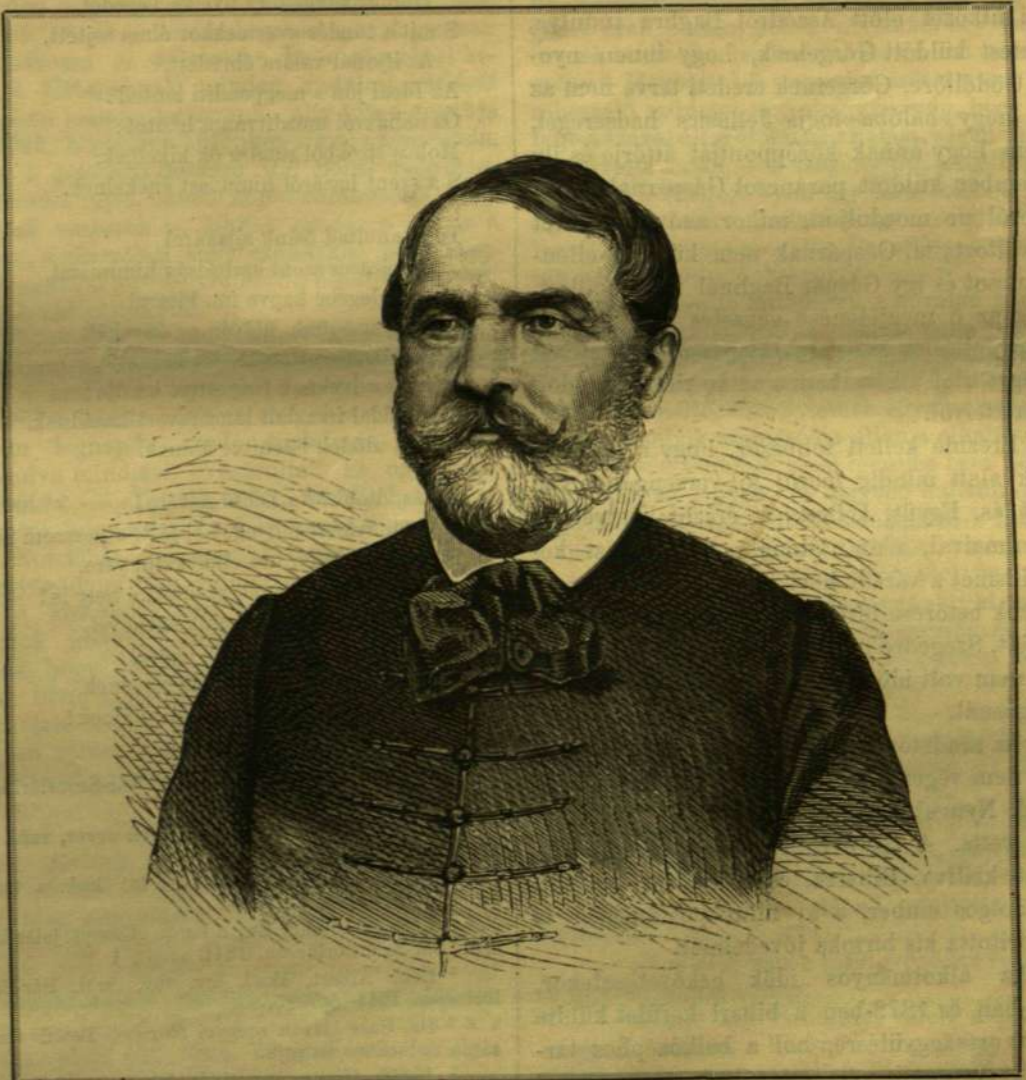
Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG az egész évre 12 ft, POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: 1 félre... 6 *
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: az egész évre 8 ft, félre... 4 *
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: az egész évre 6 ft, félre... 3 *
Külföldi előfizetésekre a postallag megátalozott vitéldi is csatlakoz.

GÁSPÁR ANDRÁS.
(1804—1884.)

A SZABADSÁGHARCZ tábornokai közül ma már csak négyen élnek. Nem is valami nagy számmal éltek túl a katasztrófát. Tizenhárom lett közülök vértanu Aradon. Él még Klapka, Perczel, Bátorai Schultz Bódog és Görgei. Abból a régi gárdából épen most dől ki ismét egy: Gáspár András tábornok. Ő is ott állt az aradi katonai törvényszék előtt, de nem osztozott tizenhárom társa sorsában, hanem tíz évi fogságot kapott. Érdeme volt ugyan rá, de az uralkodó egykori lovaglómestere számára találtak mégis enyhítő körülményt; ugyanis Gáspár a függetlenség kikiáltása után már nem vett tevékeny részt a hadjáratban. Megmenekült a bitófától, csak tíz évi tömlőczer itelték. Ebből másfél évet töltött el egy morvaországi várban, aztán tanuja lehetett a változó időeknek, melyeknek csöndes szemlélője maradt. Az utóbbi években kapitányi nyugdíját is megkapta, tudniillik ama rangja után, melyet 1848 előtt viselt az osztrák hadseregben. Nyolcvanadik évében szolgáltotta el a halál a bihari falusi lakból, honnan huzamos ideig a kis mezőváros postamesteri teendőit is ellátta, s honnan a választók bizalma nem egy ízben az országgyűlésre is felküdte. Ezen kívül a honvédegyesületek gyűlésén lehetett még találkozni a régi katonával. De a legutóbbi években teljesen visszavonult, s bihari magányából e hó 5-ikén jött meg a szomorú hír, hogy a szabadságharcz e bajnoka is megszűnt immár élő emlék lenni.

1846-ban lett kapitány. A következő évben ki akart lépni a szolgálatból, mert egy lórugás után maradt sérülés következtében alkalmazhatatlannak tartotta magát, hiába keresvén már hosszabb idő óta teljes gyógyulást a nagyváradi hévízvizekben. De ezredese, Deym gróf nem fogadta el a lemondást és a továbbmaradásra beszélt rá. Az emlékezetes 1848-ik évben ezrede Magyarországon volt. A horvát mozgalmak megindultakor az ezredet a Muraközbe vezették, de azzal az utasítással, hogy kerülje az összeütközést Jellasics csapataival. Így azután Muraközből a kis magyar csapat egész Székes-Fehérvárig került apránként.

Gáspár szereplése a magyar szabadságharczban attól kezdődik, mikor mint osztályparancsnokot Duna-Földvárba küldték Görgeihez. Részt vett a táci csatában, aztán Roth tábornok horvát előcsapatának lefegyverzésében. Perczel Mórral együtt harcolt most már a Dunán túl: Ozoránál, Kotorinál, Légradnál, stb. és részt vett a moori ütközetben, mikor huszáraival a magyar sereg menekülését fedezte. Már e harcokban sok érdemet szerzett Gáspár. Az ozorai csata után az országgyűlés őrnagyi rangra emelte, néhány hét múlva pedig már egyenesen ezredessé és a 9-ik huszár-ezred parancsnokává léptették elő. Perczel pedig átadta neki Roth tábornok kardját, a mit Gáspár drága emlékül őrzött. A lázongó ráczok ellen kivívott győzelmek tudatása végett őt küldötte Damjanics és Kiss Ernő Budapestre és alig volt ünnepeltebb ember a fővárosban 1848. év vége felé, mint Gáspár András.

GÁSPÁR ANDRÁS.

Egy egész fogor 55 forint

Egy műfog 3 forint

GRÓSZ LAJOS
a nagyérdemű közönségnek legjobban berendezett fogtechnikai műtermét ajánlja, hol is teljes jótállás mellett mindenemű 1657

műfog és fogor,
valamint műfogeszápadlás (Obturator) a legújabb amerikai mód szerint készítetik. Készítményeinek szilárdítása mellett az általa 16 évi gyakorlati bel- és külföldön szerzett tapasztalatok tanuskodnak.

Műterem:
Budapest, IV., Magyar-utca 1. sz.
a hatvani-utca sarkán. 9808